

ΜΑΘΗΜΑ: **ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΤΑΞΗ: **Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ: ΚΕΦΑΛΑΙΑ:1,2,3,4,5,7,9,10

ΟΜΑΔΑ Α (Μονάδες 25)

Α.1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας δίπλα από κάθε πρόταση, τη λέξη ΣΩΣΤΟ, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη ΛΑΘΟΣ, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Η συμπεριφορά του μέσου συνολικού κόστους (ATC) εξαρτάται αποκλειστικά από τη συμπεριφορά του μέσου μεταβλητού κόστους (AVC).

β. Το εργατικό δυναμικό μιας χώρας περιλαμβάνει και τους ανέργους της.

γ. Το ονομαστικό Α.Ε.Π. αυξάνεται μόνο, όταν η ποσότητα παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών έχει αυξηθεί.

δ. Οι δασμοί είναι έμμεσοι φόροι που επιβαρύνουν τα εισαγόμενα προϊόντα.

ε. Μια αύξηση της ζήτησης ενός αγαθού συνοδευόμενη από μια μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση της προσφοράς, θα οδηγήσει σε μια τιμή ισορροπίας μικρότερη από την αρχική.

(Μονάδες 15)

Για τις παρακάτω προτάσεις Α2 και Α3 να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, κυκλώνοντας το γράμμα που αντιστοιχεί στην πρόταση.

Α2. Αν το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Χ σε όρους του αγαθού Ψ είναι 2, αυτό σημαίνει ότι:

α. για να παραχθούν δύο μονάδες του αγαθού Ψ, πρέπει να θυσιαστούν δύο μονάδες του αγαθού Χ.

β. για να παραχθεί μία μονάδα του αγαθού Ψ, πρέπει να θυσιαστούν δύο μονάδες του αγαθού Χ.

γ. για να παραχθούν δύο μονάδες του αγαθού Χ, πρέπει να θυσιαστούν δύο μονάδες του αγαθού Ψ.

δ. για να παραχθεί μία μονάδα του αγαθού Ψ, πρέπει να θυσιαστούν 0,5 μονάδες του αγαθού Χ.

Α3. Η καμπύλη προσφοράς μιας επιχείρησης μετατοπίζεται προς τα πάνω και αριστερά, όταν:

α. μειώνονται οι τιμές των παραγωγικών συντελεστών.

β. αυξάνεται η τιμή του προϊόντος.

γ. απαξιώνεται η τεχνολογία παραγωγής.

δ. βελτιώνεται η τεχνολογία παραγωγής.

(Μονάδες 10)

ΟΜΑΔΑ Β (Μονάδες 25)

Β.1. Να αναλύσετε το οικονομικό κύκλωμα (Να γίνει το αντίστοιχο σχήμα).

(Μονάδες 18)

Β.2. Να αναλύσετε τι γνωρίζετε για το «χρήμα».

(Μονάδες 7)

ΟΜΑΔΑ Γ (Μονάδες 25)

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας που αναφέρεται στην τιμή του αγαθού X (P_X), στη **μηνιαία** ζητούμενη ποσότητα του αγαθού X, (Q_D) καθώς και στο **μηνιαίο** εισόδημα (Y). Η συνάρτηση ζήτησης του αγαθού X είναι γραμμική.

Πίνακας 1

Συνδυασμοί	Τιμή αγαθού X (P_X)	Ζητούμενη Ποσότητα αγαθού X (Q_D) (Μηνιαία)	Μηνιαίο Εισόδημα (Y)
A	P_1	80	$0,9Y_1$
B	P_1	100	Y_1
Γ	$2P_1$	60	$0,9 Y_1$

Σύμφωνα με τα δεδομένα του πίνακα:

Γ.1.α. Να υπολογίσετε την ελαστικότητα ζήτησης του αγαθού ως προς την τιμή (E_D), καθώς η τιμή αυξάνεται και να χαρακτηρίσετε τη ζήτηση του αγαθού με βάση την αριθμητική τιμή της ελαστικότητας.

(Μονάδες 3)

β. Να δικαιολογήσετε την ποσοστιαία μεταβολή στη συνολική δαπάνη των καταναλωτών, κατά την αύξηση της τιμής (*ceteris paribus*), σύμφωνα με το αποτέλεσμα της ελαστικότητας που υπολογίσατε στο ερώτημα **Γ.1.α.**

(Μονάδες 4)

Γ.2. Να υπολογίσετε την εισοδηματική ελαστικότητα (E_Y), καθώς το εισόδημα μειώνεται και να χαρακτηρίσετε το αγαθό με βάση την αριθμητική τιμή της εισοδηματικής ελαστικότητας.

(Μονάδες 3)

Γ.3. Αν ο τύπος της συνάρτησης ζήτησης που αντιστοιχεί στο μηνιαίο εισόδημα Y_1 είναι $QD_1 = 120 - 2 \cdot P$ και η καμπύλη της είναι παράλληλη με την καμπύλη ζήτησης QD_2 , να υπολογίσετε την τιμή P_1 καθώς και τον τύπο της γραμμικής συνάρτησης ζήτησης QD_2 που αντιστοιχεί στο μηνιαίο εισόδημα $0,9Y_1$.

(Μονάδες 4)

Γ.4.α. Να υπολογίσετε το **μηνιαίο** εισόδημα Y_1 (Πίνακας 1), αν δίνεται ότι ο φόρος που προκύπτει από τη φορολόγηση του αντίστοιχου **ετήσιου** εισοδήματος κατά το έτος απόκτησής του είναι 4.700 χρηματικές μονάδες. Ο φόρος υπολογίστηκε σύμφωνα με την παρακάτω κλίμακα φορολόγησης:

Πίνακας 2

Ετήσιο Εισόδημα (σε χρηματικές μονάδες)	Φορολογικός Συντελεστής
0-5.000	0%
5.001-15.000	20%
15.001-30.000	30%
30.001 και άνω	40%

(Μονάδες 3)

β. Να χαρακτηρίσετε το φόρο εισοδήματος ως αναλογικό, προοδευτικό ή αντίστροφα προοδευτικό.

(Μονάδες 2)

Γ.5. Αν στην τιμή του αγαθού X περιλαμβάνεται ο φόρος και ο φορολογικός συντελεστής είναι 25%, ζητείται:

α. Να υπολογίσετε τη μεταβολή στα μηνιαία φορολογικά έσοδα του κράτους από την πώληση του αγαθού X μεταξύ των συνδυασμών Α και Γ του Πίνακα 1.

(Μονάδες 3)

β. Να υπολογίσετε το μηνιαίο φόρο δαπάνης που αντιστοιχεί στο συνδυασμό Β του Πίνακα 1 ως ποσοστό του μηνιαίου εισοδήματος Y_1 και $0,9Y_1$, αντίστοιχα. Με βάση τα αποτελέσματα, ποιο είναι το συμπέρασμά σας για την αναλογικότητα του φόρου δαπάνης ως προς το εισόδημα;

(Μονάδες 3)

ΟΜΑΔΑ Δ (Μονάδες 25)

Τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα αναφέρονται στην παραγωγή και στο κόστος μιας αντιπροσωπευτικής επιχείρησης του κλάδου της, που λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο.

Εργασία (L)	Συνολικό Προϊόν (TP)	Μέσο Προϊόν (AP)	Οριακό Προϊόν (MP)	Οριακό Κόστος (MC)	Μέσο Μεταβλητό Κόστος (AVC)	Μεταβλητό Κόστος (VC)
4		20	-	-	10	800
5				10		
6			8	17,5		
	112	16				1.260

Δ.1. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παραπάνω πίνακα. Με δεδομένο ότι το Μέσο Προϊόν (AP) γίνεται μέγιστο όταν η επιχείρηση απασχολεί πέντε (5) εργάτες, να συμπληρώσετε τα κενά του πίνακα, παρουσιάζοντας τους σχετικούς υπολογισμούς. Οι υπολογισμοί να γίνουν με ακρίβεια ενός δεκαδικού ψηφίου, όπου είναι απαραίτητο.

(Μονάδες 7)

Δ.2. Αν ο κλάδος παραγωγής περιλαμβάνει 99 ακόμη όμοιες επιχειρήσεις με τα ίδια δεδομένα παραγωγής και κόστους με την αντιπροσωπευτική επιχείρηση, να κατασκευάσετε τον πίνακα αγοράίας προσφοράς.

(Μονάδες 4)

Η αγοράία συνάρτηση ζήτηση του αγαθού είναι γραμμική και δίνεται από τον τύπο $Q_D = 12.000 - 200 \cdot P$. Το κράτος παρεμβαίνει στην αγορά ορίζοντας κατώτατη τιμή πώλησης του αγαθού ίση με P_K χρηματικές μονάδες. Αποτέλεσμα αυτής της παρέμβασης είναι η δημιουργία πλεονάσματος στην αγορά 5.200 μονάδων, το οποίο αγοράζεται από το κράτος. Ζητείται:

Δ.3. Να υπολογίσετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας στην αγορά του αγαθού, καθώς και την κατώτατη τιμή (P_K) που όρισε το κράτος.

(Μονάδες 5)

Δ.4. Να υπολογίσετε την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού από την αγορά του πλεονάσματος, καθώς και το όφελος των παραγωγών από την παρέμβαση αυτή.

(Μονάδες 5)

Δ.5. Το κράτος έχει συμπεριλάβει την εν λόγω δαπάνη στον κρατικό προϋπολογισμό του έτους, ο οποίος παρουσιάζεται παρακάτω. Να συμπληρώσετε τα κενά του πίνακα, όπου υπάρχει ερωτηματικό, αν είναι γνωστό ότι η δαπάνη του κράτους για την αγορά του πλεονάσματος αποτελεί το 60% των κρατικών δαπανών για «Γεωργία & Αγροτική Ανάπτυξη» και ότι ο προϋπολογισμός είναι ελλειμματικός κατά 200.000 χρηματικές μονάδες. Δεν χρειάζεται να αντιγράψετε τον παρακάτω πίνακα στο τετράδιό σας.

Κρατικός Προϋπολογισμός	
Έσοδα σε χρηματικές μονάδες	
Φόροι Εισοδήματος	600.000
Φόροι Περιουσίας	450.000
Φόροι Δαπάνης	350.000
Υπόλοιπα Έσοδα	;
Σύνολο Εσόδων	;
Δαπάνες σε χρηματικές μονάδες	
Δαπάνες για Παιδεία	320.000
Δαπάνες για Ασφάλεια	400.000
Δαπάνες για Υγεία	380.000
Δαπάνες για Επενδύσεις	400.000
Δαπάνες για Γεωργία & Αγροτική Ανάπτυξη	;
Υπόλοιπες Δαπάνες	100.000
Σύνολο Δαπανών	;

(Μονάδες 4)

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα καθώς και τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο και να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

** Το παρόν κριτήριο εξέτασης συντάχθηκε από την ομάδα διδασκόντων του Τομέα Οικονομίας του Φροντιστηρίου «Αξία» και αποτελεί πνευματική τους ιδιοκτησία. Η χρήση του εκτός Φροντιστηρίου, επιτρέπεται μόνο για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οποιαδήποτε άλλη χρήση ή αναπαραγωγή χωρίς άδεια, μπορεί να επιφέρει τις προβλεπόμενες από τον Νόμο κυρώσεις.*